

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Ticaret savaşında olumlu gelişmeler...

Çin ile ABD arasındaki ticaret savaşına yönelik gelişmeler 2019'un ilk aylarında da küresel piyasaların gündemindeki ağırlığını korudu. Bu dönemde iki ülke arasında devam eden görüşmeler ve karşılıklı yapılan açıklamalar yakından takip edildi. ABD Başkanı Trump'ın Çin'den yapılan 200 milyar USD'lik ithalata yönelik 1 Mart'ta devreye girmesi beklenen ek gümrük vergilerini belirsiz bir süre için erteleme kararı alması olumlu bir gelişme olarak karşılanırken, Trump ile Çin Devlet Başkanı Xi'nin bir araya gelerek ticaret savaşının sona erdirecek anlaşmayı imzalayacakları ve daha önce Mart ayı sonunda yapılacağı açıklanan toplantının en erken Nisan sonuna ertelenmesi piyasalarca temkinle karşılandı. Ayrıca, Trump'ın Çin'in olası bir ticaret anlaşmasına bağlı kalacağından emin olmak için ek gümrük vergilerinin önemli bir süre uygulanabileceğini belirtmesi ticaret savaşını endişelerini canlı tuttu.

Çin ekonomisi son 28 yılın en zayıf büyümesini kaydetti.

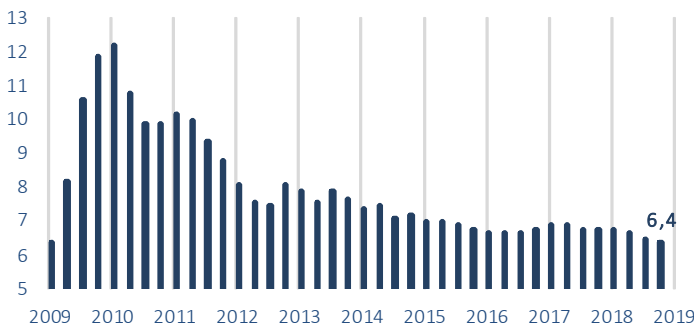
Çin ekonomisindeki ivme kaybı 2018'in son çeyreğinde de devam etti. Bu dönemde yıllık büyüme oranı yatırımların zayıf seyri ve tüketici güvenindeki düşüşün etkisiyle %6,4 ile 2009'dan bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Çin ekonomisi 2018 yılı genelinde de %6,6 oranında büyüyerek son 28 yılın en zayıf büyümesini kaydetti. Hükümetin gölge bankacılık yoluyla ekonomiye aktarılan fonların azaltılmasına yönelik çabaları da büyümedeki ivme kaybında rol oynuyor. Küresel ticaretteki korumacı politikaların etkilerinin de ekonomiye kısmen yansıdığı düşünülüyor.

Çin Hükümeti, 2019 yılı için büyüme hedefini düşürdü.

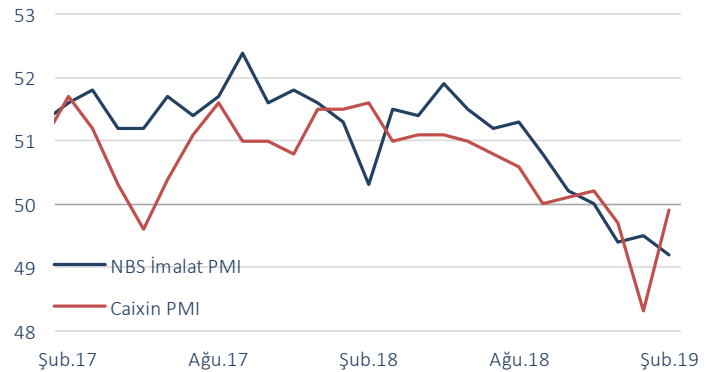
Çin Ulusal Halk Kongresi'nin açılışında konuşan Başbakan Li Keqiang 2019'da büyüme hedefinin %6-6,5 aralığına düşürüldüğünü açıklarken, enflasyonun %3 civarında seyredeceğini öngördü. Çin Hükümeti, 2018 yılı için %2,6 olan bütçe açığı/GSYH hedefini de 2019 yılı için %2,8'e yükseltti. Başbakan Li, Çinli şirketler için yaklaşık 2 trilyon yuan tutarında vergi indirimi hazırlığında olduklarını söyledi. Ayrıca Li, zorlu bir ekonomik savaş ile karşı karşıya olduklarını ifade ederken, büyüme hedefindeki aşağı yönlü güncellenmenin politika yapıcıların borçlarını azaltmaya, çevre kirliliğini önlemeye ve fakirliği gidermeye öncelik vermelerinden kaynaklandığını belirtti. Çin'de KDV indirimi 1 Nisan'dan itibaren geçerli olacak. Sosyal güvenlik katkı oranları ise 1 Mayıs'tan itibaren düşürülecek.

Ekonomik aktivitedeki yavaşlama derinleşiyor.

Ulusal İstatistik Bürosu tarafından açıklanan İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) Şubat ayında 49,2 ile son üç yılın en düşük değerini aldı. Küçük ve orta ölçekli şirketlerin performansını yansıtan Caixin imalat PMI da Şubat ayında 49,9 seviyesinde gerçekleşti. Aralık ayından bu yana 50 eşik değerinin altında seyreden söz konusu veriler sektördeki yavaşlamanın sürdüğüne işaret etti. Ülkede sanayi üretimi Şubat ayında %5,3 ile son 17 yılın en yavaş artışını kaydederken, perakende satışlar aynı dönemde %8,2 ile öngörülerini aşmasına karşın zayıf seyrini sürdürdü.

GSYH Büyümesi
(yıllık % değişim)**İmalat PMI**

(difüzyon endeksi, eşik değer = 50)

Kaynak: Datastream, IIF

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Şubat ayında ihracat yıllık bazda %20,8 oranında geriledi.

Ocak'ta yıllık bazda %9,1 yükselen ihracat Şubat ayında %20,8 gerileyerek beklentilerin oldukça altında gerçekleşti. Söz konusu oran son iki yılın en hızlı düşüşüne işaret ediyor. Aynı dönemde ithalat da yıllık bazda %5,2 oranında geriledi. Böylece Ocak'ta 39,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşen dış ticaret fazlası Şubat'ta 4,1 milyar USD oldu. Dış ticaret verilerinin öngörülerin oldukça altında gerçekleşmesi ticaret savaşı endişeleriyle siparişlerin daha önceki dönemlere çekilmiş olduğuna işaret ediyor. Şubat ayındaki hızlı düşüşte Çin Yeni Yıl tatilinin de etkili olduğu düşünülüyor.

Tüketici enflasyonu Şubat'ta bir yılı aşkın sürenin en düşük seviyesinde gerçekleşti.

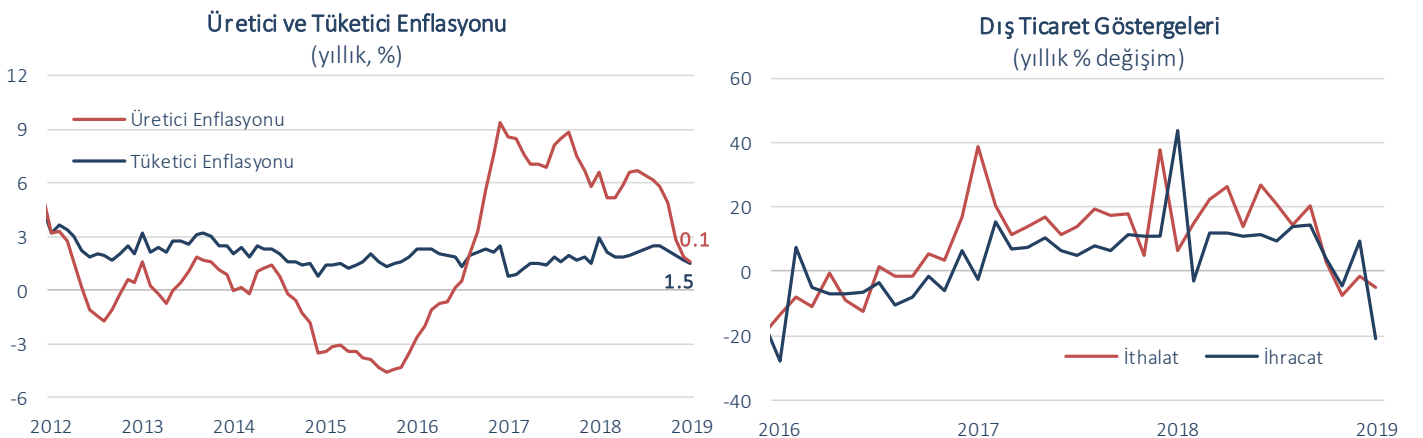
Şubat'ta tüketici fiyatları aylık bazda %1, yıllık bazda ise %1,5 oranında artış kaydetti. Dört aydır gerileyen yıllık tüketici enflasyonu bir yılı aşkın sürenin en düşük seviyesinde gerçekleşti. Enerji ve gıda fiyatları hariç çekirdek enflasyon da Şubat'ta %1,8 seviyesine geriledi. Aynı dönemde aylık bazda %0,1 oranında azalan üretici fiyatları yıllık bazda %0,1 artarak Eylül 2016'dan bu yana en düşük seviyesindeki seyrini sürdürdü. Enflasyon göstergelerindeki zayıf seyrin devam etmesi büyümedeki ivme kaybını teyit ederken, politika yapıcılar üzerinde ekonomiyi desteklemek adına daha fazla önlem almaları için baskı yaratıyor.

Çin'in borç sorunu...

Çin'de yerel hükümetlerin borç seviyelerinin azaltılması ve GSYH'nin %300'ünü aştığı tahmin edilen toplam borç stokunun düşürülmesine yönelik adımlar son dönemde hız kazandı. Moody's'in tahminlerine göre varlık yönetim şirketleri tarafından gölge bankacılık kanalıyla ekonomiye sağlanan fonlar bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık 530 milyar USD azalarak 2018'in üçüncü çeyreği itibarıyla 8,8 trilyon USD (GSYH'nin %70'i) seviyesine geriledi. Bu gelişimde, gölge bankacılık varlıklarının önemli bir kısmını oluşturan ve bankaların kredi yerine bilanço dışında veya menkul kıymetler hesaplarında izledikleri yerel hükümet bonolarının, gayrimenkul projelerinin finansmanı ve bankalararası finansman için kullanılan yüksek getirili varlık yönetim araçlarının kısıtlanması ile bunlar için karşılık ayrılmasına dair düzenlemeler etkili oldu. Ayrıca, yapısı şeffaf olmayan varlık yönetim araçlarının P2P (peer-to-peer, uçtan uca) platformlarında yüksek getirilerle pazarlanması ve mağduriyetlere yol açması, Hükümetin bu platformlar üzerindeki denetimini de artırmasını sağladı.

Yatırımlarda ivmelenme...

Çin'de sabit sermaye yatırımları Ocak-Şubat döneminde yıllık bazda %6,1 oranında artış kaydederek öngörülerin üzerinde gerçekleşti. Son dönemde zayıf seyreden gayrimenkul yatırımları Ocak-Şubat döneminde ivme kazandı. 2018 genelinde yıllık bazda %9,5 oranında artış kaydeden yatırımlar Ocak-Şubat ayında %11,6 yükseldi. Ocak-Şubat dönemleri geriye dönük incelendiğinde bu rakam 2014 yılından bu yana en yüksek artışa işaret ediyor. Ekonomik

EKONOMİK GÖRÜNÜM

aktivite için gösterge niteliği taşıyan gayrimenkul yatırımlarının ivme kazanması büyümeye yönelik endişeleri bir miktar hafifletiyor. Öte yandan konut satışlarındaki zayıf seyir devam ediyor. Yılın ilk iki ayında m²'ye göre konut satışları bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %3,6 azaldı.

Otomobil satışları düşüşünü sekizinci ayına taşıdı.

Temmuz ayından bu yana gerileyen otomobil satışları Şubat'ta geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %13,8 oranında düşerek 1,5 milyon adet düzeyinde gerçekleşti. Otomobil satışlarındaki gerilemede ekonomideki yavaşlamanın yanı sıra tüketicilerin genelde araç alımını ertelediği Yeni Yıl tatilinin etkili olduğu söyleniyor. Diğer taraftan, bu dönemde hibrit ve hidrojen yakıtlı yeni enerjili araçların satışları yıllık bazda %53,6 yükseldi.

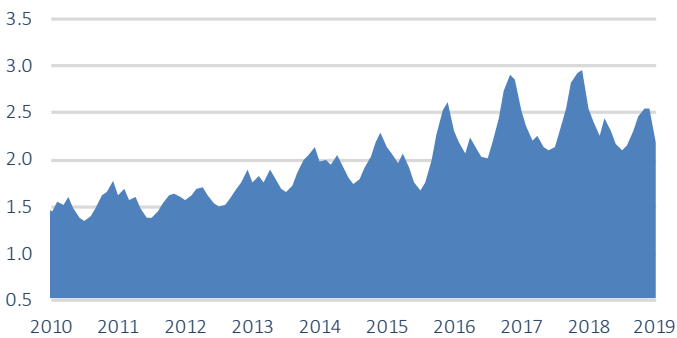
Yabancı yatırımları teşvik eden yeni yasa onaylandı.

Çin Parlamentosu, ülkeye yapılan yabancı yatırımlara ilişkin yeni yasayı onayladı. Bu yasa ile yabancı şirketler için şeffaf bir ortam yaratılarak ülkede faaliyet gösteren yabancı şirketlerin karşılaştığı güçlüklerin ortadan kaldırılması hedefleniyor. Zorunlu teknoloji transferini ve Hükümetin müdahalesini kaldıran yasa taslağı 1 Ocak 2020'de yürürlüğe girecek.

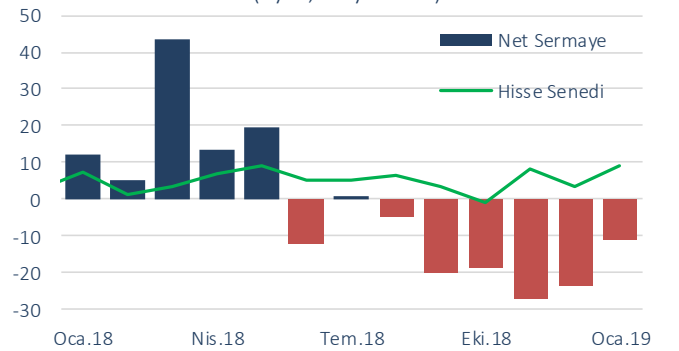
Finansal piyasalar yılın ilk aylarında olumlu performans sergiledi.

Ticaret savaşına yönelik gelişmelerin Çin piyasaları üzerindeki etkileri izlenmeye devam ediyor. Ticaret müzakerelerinin ve iki taraftan gelen açıklamaların olumlu beklentileri desteklemesiyle Çin'de finansal piyasalarda toparlanma kaydedildi. Geçtiğimiz yılın özellikle üçüncü çeyreğinde sert değer kaybı yaşayan yuan 2019 yılının ilk çeyreğinde ticari ilişkilerde kaydedilen gelişmelerin desteğiyle kayıplarının bir kısmını telafi etti. 2018'in Ekim ayında 6,97 seviyesine kadar çıkan USD/Yuan 26 Mart ayı içerisinde 6,67'ye kadar indi. IIF verilerine göre yılın ilk iki ayında Çin hisse senedi piyasasına yaklaşık 20 milyar USD giriş yaşandı. Shanghai Bileşik Endeksi 22 Mart itibarıyla 2018 sonuna kıyasla %25'e yakın artış kaydetti. Bu paralelde, Ağustos ayından bu yana kaydedilen ve Kasım'da 27,1 milyar USD düzeyine kadar yükselen sermaye çıkışı Ocak ayında 10,8 milyar USD seviyesine kadar geriledi. Çin'in döviz rezervleri Şubat'ta beklentilerin üzerinde artarak 3,1 trilyon USD ile son 6 ayın en yüksek seviyesine ulaştı.

Çin'de Otomobil Satışı
(3 aylık ortalama, milyon adet)

Çin'e Yönelik Net Sermaye Akımları
(aylık, milyar USD)

Kaynak: Datastream, IIF

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Çin'de doğum oranı 70 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti.

Resmi kayıtlara göre, Çin'de doğum oranı 2018 yılında son 70 yılın en düşük düzeyine indi. Çin, 1979'dan beri uyguladığı aile başına tek çocuk politikasını 2016 yılında esneterek, kentlerde yaşayan çiftlerin iki çocuk sahibi olmasına izin vermişti. Ancak, veriler nüfus kontrollerini gevşetme politikasının etkili olmadığını gösteriyor. Ülkede doğum oranı düşerken, yaşlı nüfusun hızlı yükselmesi endişe yaratıyor.

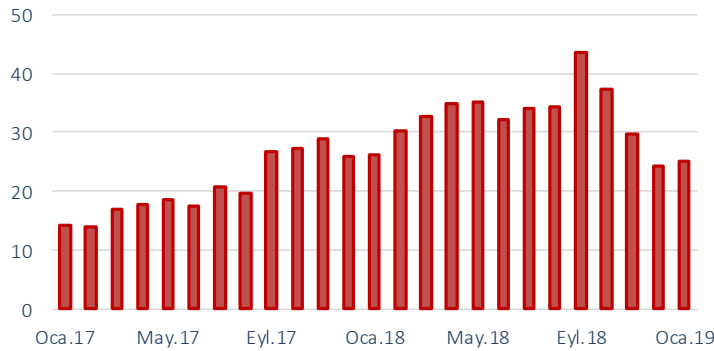
2018'de Çin'den Türkiye'ye 400 bine yakın turist geldi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, Çin'den ülkemize gelen ziyaretçi sayısı 2018'de yıllık bazda %59,4 oranında artış kaydederek yaklaşık 400 bin kişi oldu. Çin, turist sayısının 200 bin kişinin üzerinde olduğu ülkeler dikkate alındığında, 2018 yılı genelinde turist sayısında en hızlı yıllık artışın görüldüğü 3. ülke konumunda bulunuyor. Önceki yıl %0,76 olan Çinli turistlerin toplam içerisindeki payı 2018 yılında %1'e yükseldi. Söz konusu artışta Çin'de 2018 yılının "Türkiye Turizm Yılı" olarak ilan edilmesinin yanı sıra iki ülke arasındaki ilişkileri artırmak amacıyla atılan adımların etkili olduğu görülüyor. 2019 yılının ilk ayında ise Çin'den gelen turist sayısı 25 bin kişi düzeyinde gerçekleşti.

Çin uzaya iletişim uydusu yolladı.

Çin Uzay Teknolojisi Akademisi tarafından geliştirilen ChinaSat-6C adlı iletişim uydusu uzaya fırlatıldı. Uydunun kapsama alanı Çin, Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Pasifik'teki adaları içeriyor. Long March-3B roketiyle fırlatılan uydu ile televizyon ve radyolara yüksek kalitede iletişim hizmetleri sağlanması bekleniyor. Çin son dönemde uzay konusunda yaptığı çalışmalarla dikkat çekiyor. Nitekim, Çin Ay'ın karanlık yüzüne insansız keşif aracı yollayan ilk ülke olmuştu.

Türkiye'ye Gelen Çinli Turist Sayısı
(aylık, bin kişi)

Kaynak: Datastream, Kültür ve Turizm Bakanlığı

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

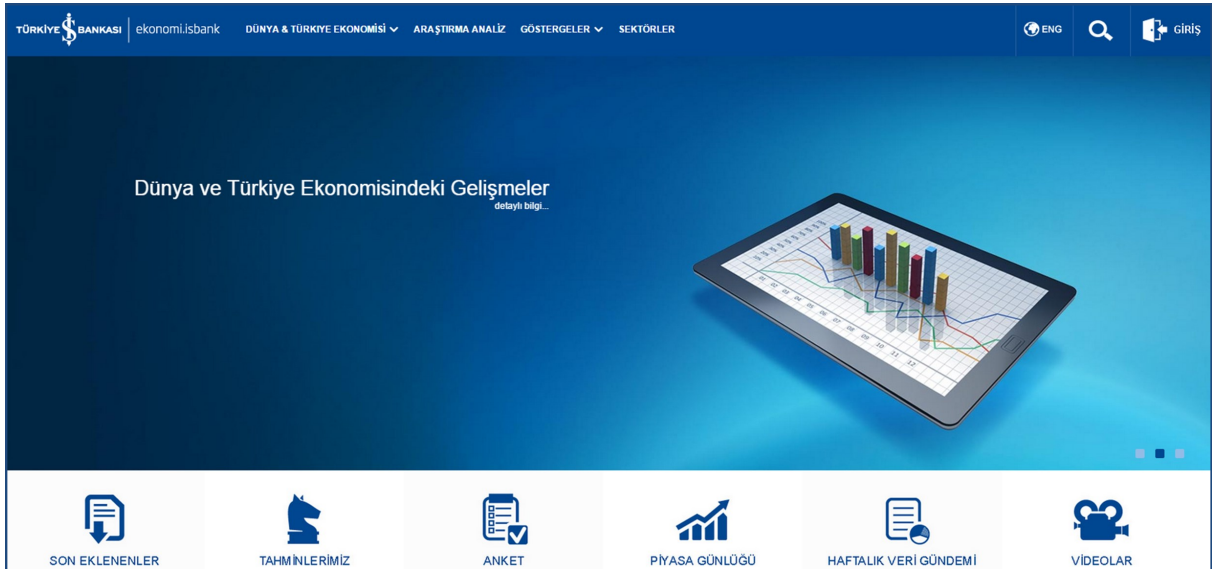
H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Türkiye İş Bankası A.Ş. Şangay/Çin Temsilcilik Ofisi

Doruk Keser
Baş Temsilci
doruk.keser@isbank.net.tr
shanghai.rep.office@isbank.net.tr
Tel: 0-0-86-21-504-708-82
Fax: 0-0-86-21-504-708-85

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.